Zaman Zarfları

apiya	O zamanlar, o sıralar
kinun	şimdi, şuan
karu	eskiden, bir zamanlar
apiya	o zamanlar
kuwapi	ne zaman
kuwapikki	herhangi bir zaman
annišan	eskiden
lukkatta	sabah erkenden, şafak vakti
ziladiya/ziladuwa	gelecekte
nuwa	hala
nawi	henüz değil
nawi kuitman	önce, evvel
nuwan	hiçbir zaman
duwan para	şimdiye kadar
hudak	hemen, çabucak

Örnek: *nu kuitman* LUGAL-*uš INA* É ^{D}IŠKUR *nawi paizzi nu piran para* GAL DUMU^{MEŠ} É.GAL *hešuwaš uwanna paizzi*

"Kral, Fırtına Tanrısı'nın tapınağına gitmeden önce saray oğlanlarının başı açılış merasimini kontrol etmek için (çok) önceden oraya gitmiştir."

Tarz Bildiren Zarflar

kiššan	Bu şekilde, böyle
eniššan	Denildiği şekilde, bu şekilde
apeniššan	Böyle, o şekilde
apadda	Böylece, bundan ötürü, bundan dolayı
apadda šer	Bu yüzden, bu sebeple, bu nedenden ötürü
namma	Bundan başka, bunun dışında, tekrar, bir kez daha
imma	Sonuçta
karši	Tereddütsüz, uygun olarak
aššu	İyi, iyice
mekki	Çok, fazla miktarda
hatuga	Korkunç derecede

Örnek: *na-aš mahhan namma ANA* EN-*ŠU* ZI-*anza na-an QA-TAM-MA (iyazi)*

"Bundan başka onun efendisi nasıl arzu ederse öyle (yapar)."

man-za DINGIR^{LIM} *apadda šeir* TUKU.TUKU-*wa-za IGI-zi* SU^{MEŠ} SIG$_5$-*ru*

“Eğer tanrı bu nedenden ötürü öfkelenmişse, birinci et falı işareti olumlu olsun.”

NOT: Hititçede karşımıza çıkan önemli özelliklerden biri de Hatticeden alınmış ethnicon suffixleri *-ili/-umnili* ile türetilmiş olan zamirler vardır:

karuili “eski”

pittiyantili “kaçak usulü, kaçar şekilde”

karuššiyantili “gizlice”

SAL-*nili* “kadınca, kadın usulü”

^{LÚ}KÚR-*li* “düşmanca, düşman tarzda”

hattili “Hattice, Hatti usulü”

hurlili “Hurrice, Hurri usulü”

luwili “Luwice, Luwi usulü”

našili/ *nešumnili* “Nešaca”

palaumnili “Palaca”

kanišumnili “Kanešce”

papili “Babilce”

NOT: Preverbler konusunda anlatacağımız;

anda(n) “içeri, içerde”,

***appa(n)* “geri, tekrar”, (EGIR)**

arha/awan arha “uzağa, öteye, tamamen, uzak, uzaklaşmış, çıkmış gitmiş, kaybolmuş, dışarıda”,

kaššaš “yerine, bunun yerine”,

katta(n) /awan katta “aşağıda, aşağıya”,

para “önde, öne doğru”,

piran “önde, önünde”,

šara “yukarıda, yukarı”,

šer “yukarıda”

Metinlerde yoğun şekilde bu işlevleri ile karşımıza çıkarlar.

Aynı zarflar fiillerin önüne konabildikleri gibi, isimlerden sonra da gelebilirler ve o zaman postposition olurlar. Bu durumda çoğunlukla Dat-Lok., Gen. ve Abl. olmak üzere önünde durdukları isimleri belirli hallere sokarlar:

Postposition: Yalnız başına bir anlam taşımayan; ancak, ad ve ad soylu kelimelerden sonra gelerek sonuna geldiği kelimeyle cümledeki başka kelimeler arasında anlam ilişkisi kuran, gramer görevli bağımsız kelimelerdir.

Örnekler:

^{GIŠ}BANŠUR-*i piran* →"masanın önüne/önünde"

LUGAL-*waš piran* →"kralın huzurunda, önünde"

HUR.SAG-*i šer* →"dağların tepesinde"

HUR.SAG-*i šara* →"yukarıda dağa doğru"

šuhhi šer →"damın üstünde"

piri (É-*ri*) *anda*→ "evin içinde, evin içine"

^{É}*tarnui appan* → "hamamın/yıkanma yerinin arkasında"

attaš maš appan →"babamın arkasından, babamdan sonra" (zaman zarfı olarak)

tuzziyaz appa → "ordunun arkasında, peşinde"

^{GIŠ}BANŠUR-*i katta*(*n*) → " masanın altına, altında"

ÍD-*i (hapi) katta(n)* → "aşağıda ırmakta, ırmağı"

**** *katta* bazen "ile" anlamı taşır: *annaš-šaš katta* →annesinin yanında, annesiyle birlikte"

URU-*az katta* → "şehirden aşağıya"

nakkiyanni handaš→ "saygı gereği"

haššì tapušza →"ocağın yanına, yanında"

^{GIŠ}ZA.LAM.GAR-*az* →"çadırdan dışarıya"

KÁ-*aš para* →"kent kapısından dışarıya"

aruni (arunan) parranda →"denizin ötesine, ötesinde"

LÚ-*naš kaššaš* "insanların yerine"

MEŠEDI-kán išhanaz piran tiyazi “muhafız askeri/kanlı yerin önünden (geri) çekilir.